

चतिवनके पर्यटन प्रवर्द्धनके लागि गठित चतिवन पर्यटन विकास समितिके अध्यक्षमा हाल दलिपि मैनाली हुनुहुन्छ । व.सं. २०१३ साल धादिके गजुरीमा जन्मनु भएँ क मैनाली परिवारके साथमा ०१७ सालमा चतिवन आउनु भएँ के थियो । जेपी हाइ स्कूल क्षेत्रपार्टी, कठमाण्डौबाट व.सं. २०३० सालमा । सँ लसी पास गर्नुभएँ क मैनालीले कठमाण्डौकै सरस्वती कलेजबाट आई.कम. र शंकरदेव क्याम्पसबाट व.कम. पास गर्नुभएँ के हो । व.कम. पढाईके क्रममा । कजना होटल व्यवसायीसहसंग चनिजान भएँ पछि मैनालीले स्नातकसक्ने बत्तिकै चतिवन आएँ र होटल व्यवसाय शुरु गर्नुभयो । होटल व्यवसाय पर्यटनके । कमहत्वपूर्ण पाटो हो । आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरु चतिवन आउंदा सर्वप्रथम खाना खाने र बास बस्ने ठाउँ (होटल) के आवश्यकता पर्दछ । परिवर्तनसंगै चतिवन । कमहत्वपूर्ण पर्यटकीय केन्द्रके रुपमा विकास हुंदै गयो र पर्यटन । वं होटल व्यवसायीहरु संगठित हुंदै पर्यटन प्रवर्द्धनतर्फ लाग्न थाले । समितिके अध्यक्ष मैनालीसंग पत्रकार सन्तोष देवकेटाले गरेको कुराकानी ।

प्रश्न । होटल व्यवसायमा कसरी प्रवेश गर्नुभयो ?

उत्तर । म कठमाण्डौमा व.कम. पढ्दै गर्दा कठमाण्डौकै । क होटल व्यवसायीसंग चनिजान भयो । त्यतिबेला मैले यो व्यवसायके बारेमा धेरै बुझ्ने मौका पाएँ । होटल व्यवसाय र पर्यटनके बारेमा केही बुझेपछि म त्यसतर्फ आकर्षित भएँ । व.कम. सक्ने बत्तिकै चतिवन आएँ र मैले २०३७ सालबाट होटल चतिवन प्रा.ल. संचालन गरेके थिएँ । व्यवसायमा समय बित्दै गएँ पछि २०४६ सालमा क म्यान गुरुपसंग मिलेर कम शुरु गरेँ म उक्त गुरुपके कार्यकारी निर्देशक थिएँ । “ । गुरुपले सौराहा, पोखरा, गोरखा, नगरकेट, कठमाण्डौलगायतका ठाउँमा भान्सा घरदेखि अपार्टमेन्ट सम्म संचालन गथर्यो । होटल संचालनके क्रममा मैले होटल म्यानेजमेन्ट टे«निक लहिसकेछु ।

प्रश्न । चतिवन पर्यटन विकास समितिके स्थापना कसरी भयो ?

उत्तर । चतिवनमा व्यवसायीक रुपमा होटल व्यवसाय संचालन हुन थालेपछि बसितारै बसितारै पर्यटन व्यवसायके पर्ना विकास हुन थालेके हो । वास्तवमा पर्यटन भनेके आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरुद्वारा कुनै । कनश्चिति ठाउँके भ्रमण गर्ने कुरालाई बुझ्निछ । विशेषगरी चतिवनके सौराहा क्षेत्र पर्यटकीय दृष्टिले विकसित हुंदै गएँ पछि उक्त क्षेत्रमा पर्यटकहरुलाई खाने र बस्ने सुविधा प्राप्त गर्न होटलहरु स्थापना हुन थालेका छन् । पहिले सामान्य गुन्द्रीबाट शुरु भएँ क होटल । वं लजहरु अहिले समय अनुसार विकसित हुंदै गएँ क छन् । प्रायगरी पर्यटन व्यवसायीसँ “ग प्रत्यक्ष

सरोकर राख्ने व्यवसाय भनेको होटल व्यवसाय हो □ सम्पूर्ण होटल व्यवसायीहरु आफ्नो व्यवसाय प्रवर्द्धन □ वं पर्यटक आगमनमा वृद्धि गर्न पर्यटन व्यवसाय शुरु गरेका हुन् □ पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न सके पर्यटक बढ्नुका साथै आयआर्जनमा वृद्धि हुने हुँदा होटल व्यवसायी □ वं संरक्षणप्रेमीहरुको संयुक्त पहलमा औपचारकि रुपमा चतिवन पर्यटन विकास समितिको स्थापना गरिी के हो □ सौराहा लगायत चतिवनका वभिनिन पर्यटकीय स्थलहरुमा पर्यटकको संख्या बढ्दै ग□ पछि पर्यटकहरुको चतिवन बसाई सहज र सुविधाजनक बनाई पर्यटकीय गन्तव्यहरुको प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यले पर्यटन विकास समिति स्थापना गरियो □

जिल्ला विकास समिति चतिवनको अगुवाई र होटल व्यवसायीहरुको सक्रियतामा व.सं. २०५७ सालमा चतिवन पर्यटन विकास स्थापना गरिी के हो □ समितिको स्थापनापछि चतिवनको पर्यटन प्रवर्द्धनमा सहजता भ□ के छ □ समितिले वभिनिन पर्यटकीय गन्तव्यहरुको उजागर गरी उक्त ठाउँको प्रवर्द्धन गर्न टेवा पुर्‍या□ के छ □ समितिमा प्रयाप्त स्रोत साधन हुन नसक्दा सोचे अनुरूप काम गर्न सक्□ के छैन □

प्रश्न □ पर्यटन र होटल व्यवसायलाई कसरी बुझ्नु भ□ के छ ?

उत्तर □ पर्यटन व्यवसाय भनेको □ कवशाल क्षेत्र हो □ पर्यटन व्यवसायभित्र पन विभिन्न क्षेत्रहरु छन् □ कुनै ठाउँ घुम्न, मनोरञ्जन लनि, अवलोकन भ्रमण आदि उद्देश्यले आ□ का पर्यटकहरुलाई भरपुर मनोरञ्जन सहित उनीहरुको बसाई सुखाई बनाउनु पर्यटन व्यवसाय हो भने होटल व्यवसाय भनेको पर्यटन व्यवसायको □ उठा पाटो मात्रै हो □ अर्थात होटल व्यवसाय पर्यटन व्यवसायभित्र पर्दछ □ नेपालकै सन्दर्भमा पर्यटन व्यवसाय राज्यको मुख्य आमदानीको स्रोत मध्येको □ कबन्न पुगेको छ □ होटल व्यवसाय पर्यटनसंग प्रत्यक्ष सरोकर राख्ने व्यवसाय भ□ केले पर्यटक आकर्षण गर्न होटल व्यवसाय सफा, सुगन्ध र सेवा सुविधा र व्यवसायीहरु अनुशासित हुन जरुरी हुन्छ □ पर्यटकहरुलाई अतिथि (पाहुना) के रुपमा लडिन्छ □ पाहुनाको स्वागत, सत्कार गर्न सकेमात्र पर्यटन व्यवसायीहरुको मुलमन्त्र अतिथि देवो भव□ ले सार्थकता पाउँछ □

प्रश्न □ चतिवनमा पर्यटनको सम्भावना र चुनौतीहरु ?

उत्तर □ विशेषत चतिवनको पर्यटकीय क्षेत्रको उजागर □ वं प्रवर्द्धन गरी आईपरेका चुनौतीहरुसंग जुध्नको लागि नै पर्यटन व्यवसायीहरु □ कञुत □ वं □ क्तावद्ध भ□ क हौ □ चतिवन देशकै मुख्य भागमा पर्ने जिल्ला भ□ केले यस क्षेत्रमा प्रचुर पर्यटकीय सम्भावनाहरु रहेका छन् □ सम्भावनाहरुको खोजी र चुनौतीहरुको सामना गर्न सकेमात्र पर्यटन व्यवसायको विकास गर्न सकिन्छ भन्ने हामीले बुझेका छौ □ नयाँ—नयाँ गन्तव्यहरुको खोजी गरी प्रचारप्रसार □ वं संरक्षण गर्ने कममा पन हामी उत्तकैलागि रहेका छौ □ सूर्योदयको मनोरम दृष्य अवलोकन गर्न पाइने चतिवनकै सबैभन्दा अग्लो ठाउँ “सरिईचुली चतिवन पर्यटन विकास समितिले नै खोजी गरेको हो □ चतिवन पर्यटन विकास समिति चतिवनको पर्यटन प्रवर्द्धनको लागि सरिईचुली, देवघाट, सौराहालगायतका मुख्य पर्यटकीय स्थानहरुको प्रचारप्रसार र संरक्षणमा विशेष जोड ददै आ□ के छ □

प्रश्न □ चतिवनको पर्यटन पहल्लि र अहलि ?

उत्तर □ जे कुरा पन शुरुवातको अवस्थामा सामान्य हुने गर्दछ □ पहल्लि चतिवनका पर्यटकीय गन्तव्यहरुको बारेमा सीमति व्यक्तिहरुलाई मात्रै थाहा थियो □ लक्ष्मि वरगले त्यसबारे जानकारी पाउन सकेका थिी न् □ चतिवनमा पर्यटक भर्ने याउन धेरै गाह्रो थियो □ शुरुका अवस्थामा ३ प्रकारका पर्यटक

थर्षि □ सरकारी इन्टरान्जटि र प्याकेज गरी ३ प्रकरक पर्यटकपाउने गरिन्थ्यो □ अहलि हरेकनेपाली पर्यटकबनेक छन् □ त्यसैगरी चतिवन मेडिकल सटिीके रुपमा वकिस भइरहेके छ □ पहलिके तुलानामा यहां अहलि पर्यटकआगमन बढ्दै ग□ के छ □ पहलि यातायातक साधनहरु सीमति □ वं न्युन थर्षि साझा वसहरु मातरै थर्षि □ त्यसैले गर्दा पर्यटकलान लयाउन धेरै कठनि हुन्थ्यो अहलि त्यो अवस्था छैन □ अहलि पर्यटन वकिसक पूर्वाधारहरु वकिस भइरहेक छन् □ तरपनि अझै प्रर्याप्त भ□ के छैन □ पर्यटन व्यवसायमा आवश्यकपर्ने दक्ष, जनशक्ति अझै आवश्यकछ □ कम गरिहेकहरुलाई पनि सम्बन्धति वषियमा तालमि उपलब्ध गराउन सकेपर्यटन व्यवसायलाई थप गुणस्तरीय र व्यवस्थति बनाउन सकनिछ □ वगितक केही वर्षहरुमा त देशके राजनीतिक अवस्थाले पनि पर्यटन व्यवसायमा केही समस्या पारेके थयो □ चतिवनलाई पर्यटकीय दृष्टिले देशके तेस्रो गन्तव्य भनदै आ□ के छ तर मलाई मोफसलके पहिलो गन्तव्य हो जस्तो लाग्छ □ कनिक चतिवन धार्मकि, सांस्कृतिकि प्राकृतिकि सम्पदाले अत्यन्तै महत्वपूर्ण छ □

प्रश्न □ चतिवनके पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न केगर्नुपर्ला ?

उत्तर □ चतिवनके मातरै नभई सगिो राष्ट्रके पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न पनि पर्यटन सम्बन्धी आवश्यक पूर्वाधारहरुके वकिस हुन जरुरी हुन्छ □ पर्यटनस“ग जोडा□ क यातायात, होटल तथा रेष्टुरेण्ट, सञ्चार, वदियुत, पथप्रदर्शकलगायतक पूर्वाधारके व्यवस्था गर्न सकेमात्र पर्यटन वकिस सम्भव छ □ पर्यटन वकिसमा देशके राजनीति र शान्ति सुरक्षाले पनि उत्तिकै प्रभाव पारेके हुन्छ □ पछिल्लो समयमा कमजोर व्यवस्थापन, कमजोर शान्ति सुरक्षा, अस्थिर राजनीति र पूर्वाधारके कमी पर्यटन वकिसके समस्या बन्दै ग□ के छ □